

LOKAAL BELEID VOOR KINDEREN EN JONGEREN

De visie van Bataljong

Goedgekeurd in 2017, herwerkt in 2020

 www.bataljong.be

Onze missie: meer, beter en breder lokaal beleid voor kinderen en jongeren

Het gemeentebestuur als regisseur van een brede jeugdreflex

Een gemeente of stad die voor kinderen aangenaam om in te leven is, is verkeersveilig, biedt ruimte voor spel en recreatie, ondersteunt ouders bij de opvoeding van hun kinderen, heeft aandacht voor het leefmilieu en beschikt over kwalitatieve en toegankelijke vrijetijdsinfrastructuur. Dat zijn stuk voor stuk zaken waar alle mensen hun voordeel mee doen. Hoe realiseer je dat? Wat is je rol als lokaal bestuur? Hoe stippel je een adequaat beleid uit? Deze visietekst geeft je een klare kijk op wat goed beleid voor kinderen en jongeren is en hoe je als gemeentebestuur werkt aan een gemeente die voor alle kinderen en jongeren een fijne plek is om op te groeien.

“Deze tekst wil een maatstaf zijn voor lokale besturen in het maken van goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren voor nu en de toekomst.”

Brecht Goerlandt, lid algemene vergadering Bataljong & Nationaal Coördinator KSA

Alles kan meer, beter en breder

Er liggen voor gemeenten heel wat kansen als het gaat over lokaal beleid voor kinderen en jongeren.

Grijp de beleidsautonomie die je hebt | Gemeentebesturen kunnen vandaag volledig zelf hun beleid voor kinderen en jongeren vorm geven.¹ Ze doen dat elk op hun eigen manier en kiezen zelf de inhoud. Dat is een goede zaak en maakt steeds meer lokaal beleid voor kinderen en jongeren in Vlaanderen mogelijk. Van alle overheidsniveaus, staan gemeentebesturen het dichtst bij de leefwereld van kinderen en jongeren. Ze zijn dus best geplaatst om in te schatten hoe ze een beleid kunnen voeren met en voor deze kinderen en jongeren, en om in te schatten wat hun noden en behoeften zijn.

Alles kan altijd beter | Het ideale beleid voor burgers, inclusief kinderen en jongeren, is een eeuwig streven in elk bestuur. Er zijn steeds mogelijkheden om het morgen nog beter en nog breder te doen, om steeds meer beleidsdomeinen en partners te betrekken op een manier die steeds meer positieve impact heeft op de leefwereld van kinderen en jongeren.

“Beleid is nooit af, ideaal beleid is een permanent streven”

Bruno Smet, Dienst Jeugd Evergem

¹ Door de stopzetting van het Vlaamse prioriteitenbeleid en de overheveling van de vroegere sectorale subsidies voor jeugd in het Gemeentefonds vanaf 1 januari 2016.

Speel in op de snel veranderende samenleving | Een goed uitgewerkt lokaal beleid voor kinderen en jongeren biedt een strategie om in te spelen op de snel veranderende realiteit en de impact hiervan op kinderen en jongeren. Immers, beleidsacties die vandaag effectief zijn, kunnen morgen hun doel al voorbijschieten.

Sterk beleid met kinderen en jongeren | Het welbevinden van kinderen en jongeren is de ultieme barometer voor een gezonde woonomgeving, een democratische gemeenschap en een goed bestuur.²

Wat is goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren?

Kinderen en jongeren hebben rechten | Goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren veronderstelt actieve inzet voor de rechten van het kind zoals verwoord in het door de Belgische staat geratificeerde Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (Kinderrechtenverdrag). Het Kinderrechtenverdrag vertrekt van vier basisbeginselen: het belang van het kind, non-discriminatie, het recht op leven en ontwikkeling en het recht op participatie. Een beleid voor kinderen en jongeren is maar goed als het de toets aan deze vier principes doorstaat.

Kinderen en jongeren breed bekeken | De Kinderrechten gaan heel breed: het gaat over de participatie van kinderen en jongeren, over hun bescherming en voorzieningen waar ze terecht kunnen.³ Om dit lokaal waar te maken, is een cross-sectoraal beleid nodig. Dit is de aandacht voor de impact van het geheel van het lokale beleid op (de leefwereld van) kinderen en jongeren én een streven naar een kwalitatieve dienstverlening voor deze doelgroep.

Kennis over leefwereld is essentieel | Vertrekken vanuit een integraal leefwereldperspectief om te komen tot goed beleid voor kinderen en jongeren, veronderstelt kennis over deze leefwereld. Deze is echter geen statisch gegeven. Een gemeentebestuur moet investeren om 'jong zijn' op een juiste manier in beeld te brengen en voeling te krijgen en te houden met kinderen en jongeren en wat er bij hen leeft. Dit tot stand brengen vergt een goede, permanente en duurzame interactie tussen het gemeentebestuur en kinderen en jongeren.

Interactieve rechten | Dit alles betekent niet dat kinderen en jongeren 'baas' worden in de samenleving. Eigen aan rechten in het algemeen, is dat ze vorm krijgen in interactie met de rechten van andere groepen. Een lokaal bestuur staat in de ideale positie om het samenspel – en soms de confrontatie – tussen de verschillende rechten te regisseren.

In wat volgt, nemen we je mee in hoe je volgens ons het streven naar meer, beter en breder lokaal beleid voor kinderen en jongeren waar kan maken.

² Unicef 1996, *Habitat II World Conference on Human Settlements*

³ In het Engels spreekt men van de drie P's van de Kinderrechten: *Participation, Protection en Provision*.

De brede jeugdreflex als filosofie

Anders gaan denken | Elke verandering start met een verandering in het denken van mensen. Hoe het beleid vorm krijgt en uitgevoerd wordt, hangt volledig af van mensen, zowel binnen als buiten het gemeentebestuur. We bieden je een filosofie die je kan uitdragen als je werk wil maken van meer, beter en breder beleid voor kinderen en jongeren in jouw stad of gemeente: de brede jeugdreflex.

De brede jeugdreflex:

- *Is een interne horizontale kwaliteitsdynamiek;*
- *Streeft naar een goed en geïntegreerd lokaal (jeugd)beleid;*
- *Brengt leefwereldperspectief in het beleidsdiscours;*
- *Richt zich breed naar alle levenssferen van alle kinderen en jongeren;*
- *Is meer dan een eenzijdige doelgroepenbenadering;*
- *Plaatst kinderen en jongeren in een bredere samenlevingscontext.*

Jeugd als categorie | Een goed beleid voor kinderen en jongeren vraagt een integrale benadering. Een goed beleid benadert de werkelijkheid vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren en heeft een doelgroepgestuurde logica in zich. We noemen deze doelgroepgestuurde logica een brede jeugdreflex. Niet zomaar een jeugdreflex, maar een brede jeugdreflex omdat we benadrukken dat het om de categorie jeugd gaat, en niet om jeugd als sector.

Om een verandering echt waar te maken, is niet alleen een verandering nodig in het denken van mensen. De structuur van je organisatie moet aangepast worden zodat de cultuurverandering bekrachtigd wordt. Het doel is iedereen mee te hebben en te houden in de aandacht voor de rechten van het kind bij de formele planning en uitvoering van het beleid.

“De brede jeugdreflex is niet de kern maar maakt het levendig, het activeert. Verankering op alle domeinen en niveaus en een geïntegreerde brede aanpak zijn noodzakelijk om tot goed beleid te komen.”

Sofie Heymans, jeugdconsulent Sint-PietersLeeuw

Het meerjarenplan als instrument

In een ideale situatie staan alle aspecten van het beleid voor kinderen en jongeren opgenomen in het meerjarenplan en is binnen dit plan duidelijk welke entiteiten meewerken aan onderdelen van dit beleid.

Sectorale beleidsordering | Gemeentelijk beleid is historisch vaak sectoraal gestructureerd. Het is een heldere ordening gebaseerd op het bundelen van expertise, beleidstools, rond een specifiek thema zoals burgerzaken, ruimtelijke ordening, sport, toerisme... Een sectorale beleidsordering is in hoofdzaak gericht op de volledige bevolking en niet op een segment binnen die bevolking.

Kinderen en jongeren als beleidscategorie | Goed beleid voor kinderen en jongeren heeft nood aan het overstijgen van deze sectorale ordening. Een goed beleid omvat ook een goed doordacht categoriaal beleid en heeft impact op alle beleidsdomeinen. Hoewel er binnen een sectorale beleidsordering aandacht kan zijn voor specifieke doelgroepen (bvb: bibliotheek: jeugdliteratuur, jeugdbib), heeft een sectorale beleidsordering weinig brede reflexen. In de praktijk komt de sectorale 'doelgroepbenadering' pas in stelling als een bevolkingsgroep niet of onvoldoende wordt bereikt of er te weinig aantoonbaar beleidseffect is.

Clustering van beleidsdomeinen | Ten gevolge van de beleids- en beheerscyclus kunnen gemeentebesturen hun beleidsdomeinen herschikken. Vaak blijft men met thematische domeinen werken, maar men zal deze ook clusteren in grotere gehelen. Zo is het clusteren van alle vrijetijdsactoren (jeugd, sport, cultuur, bib...) in een vrijetijdsdienst een veelgemaakte keuze die soms werkt, soms ook niet. Het zal meer zijn dan de som van de delen en een geïntegreerd vrijetijdsbeleid opleveren. Maar vergeet niet dat beleid voor kinderen en jongeren niet enkel binnen deze vrijetijdscluster gevoerd moet worden. Eenzelfde geldt voor clusteren binnen welzijnsactoren of andere logica's.

Kansen binnen sectorale beleidsordering | Valt een goed beleid voor kinderen en jongeren dan niet te rijmen met een sectorale beleidsordering? Integendeel! We denken dat een sectorale beleidsordering en een permanente, gezonde brede jeugdreflex perfect kunnen samengaan en elkaar versterken. Zoals gemeentebesturen vandaag gemeentebreed hun beleidsdoelstellingen realiseren (lees: met medewerking van actoren binnen alle diensten), zo kunnen ze ook gemeentebreed een goed beleid voor kinderen en jongeren voeren binnen deze doelstellingen. Sectoren en clusters hoeven geen synoniemen te zijn voor verkokerde en afgesloten gehelen.

Ruimte voor lokaal beleid | De Vlaamse overheid legt veel minder regels op aan lokale besturen in het beleidsveld 'jeugd' dan bijvoorbeeld op de domeinen welzijn en onderwijs. Daardoor blijft er veel ruimte voor wat de gemeente zelf nog kan 'regelen'. Dit geldt bij uitbreiding voor alle beleidsvelden rond vrije tijd.

We verwijzen graag naar de Kindvriendelijke steden en gemeenten. Dit zijn steden en gemeenten die er voor kiezen om hun beleid voor kinderen en jongeren 'gedragen te verankeren' binnen het

algemene beleid. Dit wil zeggen dat de verschillende diensten weten welke doelstellingen effect hebben op kinderen en jongeren en welke acties bijdragen tot een beter beleid voor deze kinderen en jongeren. Op basis van een grondige analyse en bevraging bij kinderen en jongeren, bij het middenveld en bij de gemeentediensten zelf, plaatsen ze deze gedragen acties in het gemeentelijke meerjarenplan.

Voor visie en meer info over het label, surf naar www.kindvriendelijkestedenengemeenten.be. Check ook onze toolkit op <https://bataljong.be/boost-je-kennis/kindvriendelijke-steden-en-gemeenten/kindvriendelijk-beleid/ga-aan-de-slag-met-onze>

“Het meerjarenplan is de lijm tussen de kernspelers van lokaal beleid voor kinderen en jongeren”

Ilse Holvoet, stafmedewerker Bataljong

Drie kernspelers

Goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren krijgt vorm door het noodzakelijke samenspel tussen drie kernspelers: kinderen en jongeren, politici en ambtenaren. Alles staat of valt met dit partnerschap en elk heeft zijn rol te spelen.

Kinderen en jongeren en hun organisaties zijn niet enkel onderwerp van beleid, ze maken ook mee het beleid. Dit kan, klassiek, in jeugdgraden zijn, maar ook vele andere vormen van participatie aan het beleid zijn mogelijk en nodig.

Politici met lokaal mandaat, idealiter met de schepen van jeugd op kop, bepalen het lokale beleid en beslissen over het meerjarenplan en de te halen doelstellingen. Zij zetten op politiek niveau de krijtlijnen uit en verankeren het beleid voor kinderen en jongeren in het algemene gemeentebeleid.

Beleidsvoorbereiding en -uitvoering is de taak van **ambtenaren**. Veel ambtenaren hebben een rol te spelen binnen het beleid voor kinderen en jongeren. Natuurlijk zijn er ambtenaren (al dan niet in jeugddiensten) die specifiek en dagdagelijks met en voor kinderen en jongeren werken, maar in een ideale situatie zit het beleid voor kinderen en jongeren verspreid over veel ambtenaren. Het komt er op neer dat binnen het ambtenarenkorps de juiste competenties en mandaten zijn toegewezen.

Het lokale bestuur is de regisseur van het samenspel tussen kinderen en jongeren, politici en ambtenaren. Het doel is een lokaal beleid dat fysieke en mentale ruimte creëert voor kinderen en jongeren.

Een regisseur zorgt ervoor dat iedereen een rol krijgt en dat iedereen die rol kan en mag opnemen. Met in dit geval de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de gemeente een leefbare plaats is voor iedereen die er leeft, werkt en komt, in het bijzonder kinderen en jongeren. Een plaats ook waar kinderen en jongeren mogen *zijn*, fysieke en mentale ruimte krijgen. En dat ze impact hebben op het beleid.

In wat volgt, leggen we uit wat volgens Bataljong de rol is van elk van de drie kernspelers.

Kinderen en jongeren

Een actieve rol | Kinderen en jongeren geven mee de samenleving vorm. Ze gebruiken de ruimte, nemen ruimte in en gaan in interactie met die ruimte en de andere mensen die zich daar bewegen.

Uitbreidende leefwereld | De gemeente is bij uitstek de plaats waar alles begint. Naarmate kinderen ouder worden, breidt hun leefwereld uit en verwerven ze steeds meer autonomie. Ze krijgen meer grip op hun leven, maken meer keuzes zelf. Eén van die keuzes is bijvoorbeeld met wie ze zich gaan groeperen, in het jeugdwerk en in meer spontaan ontstane groepen van gelijkgezinden.

Kracht binnen de samenleving | Kinderen en jongeren zijn dus een sterke kracht binnen de samenleving. Het is voor een lokaal bestuur een uitdaging om daar op een eerlijke manier mee om te gaan. Een bestuur moet loslaten wat mag, vastnemen wat moet. Kinderen en jongeren hebben het meest baat bij een coachend bestuur, niet bij een veelheid aan regelgeving.

Andere belanghebbenden | Kinderen en jongeren betrekken bij het beleid kan ook via hun gezinnen en via de organisaties waarin ze verenigd zijn zoals het jeugdwerk, andere groeperingen en via organisaties die een aanbod hebben specifiek voor kinderen en jongeren, op gelijk welk domein. Zij zijn voelsprietten voor de leefwereld van kinderen en jongeren en hebben in die rol een grote waarde voor het gemeentebestuur.

Politici

Krijtlijnen en verankering | Politici, waaronder de schepenen van jeugd, bepalen het gemeentelijke beleid en beslissen over het meerjarenplan en de te halen doelstellingen. Zij zetten op politiek niveau de krijtlijnen uit en verankeren de brede jeugdreflex in het algemene gemeentebeleid. Dit verankeren gebeurt door:

- De aandacht voor de invloed van beleidsbeslissingen op de leefwereld van kinderen en jongeren vast te leggen in procedures;
- In het meerjarenplan expliciet duidelijk te maken dat het bestuur structureel zal rekening houden met belangen van kinderen en jongeren, hier intern en extern duidelijk over communiceren;
- Mandaten aan ambtenaren toe te wijzen voor de uitvoering en opvolging van de brede jeugdreflex.

Ambtenaren

Beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -opvolging | Ambtenaren bereiden het beleid voor, voeren uit en volgen het op. Ambtenaren bouwen een netwerk op tussen diensten, burgers en andere belanghebbenden binnen hun beleidsdomein. Ze zijn de voelsprietten waarmee het gemeentebestuur speurt naar noden en behoeften bij de doelgroep(en), doen op basis daarvan voorstellen voor het beleid en gaan partnerschappen aan voor de realisatie van dat beleid.

Elk beleidsdomein | Wil een gemeentebestuur werk maken van een brede jeugdreflex, dan wordt duidelijk dat elk beleidsdomein raakpunten heeft met de leefwereld van kinderen en jongeren. Het beleid voor

kinderen en jongeren is dus geen exclusiviteit voor een enkele dienst, maar zit verspreid over de verschillende diensten, verschillende ambtenaren met verschillende invalshoeken en competenties (kennis, vaardigheden en attitudes).

Verschillende rollen | Om de brede jeugdreflex werkelijk vorm te geven, is het nodig dat verschillende rollen toegewezen worden aan ambtenaren. Deze rollen kunnen verspreid zijn over verschillende personen en diensten, of een persoon kan meerdere rollen opnemen. Deze ambtenaren noemen we 'jeugd-ambtenaren':

- Manager;
- Beleidsmedewerker;
- Netwerkmanager;
- Jeugdwerker;
- Administratieve kracht.

De rol van manager

De manager bewaakt en coördineert binnen de administratie het beleid voor kinderen en jongeren.

Als men beleid voor kinderen en jongeren wil verankeren binnen het brede gemeentebestuur, dan verdient dit aandacht op het hoogste niveau binnen de administratie. Hoe draagt het beleid voor kinderen en jongeren bij aan de doelstellingen binnen het bestuursakkoord en meerjarenplan? Wie volgt dit financieel op qua planning, opvolging en evaluatie? Hoe worden relevante thema's geagendeerd op het managementteam? Het is aan de manager om dit te bewaken, maar het is aan elke individuele ambtenaar om zijn of haar mandaat op te nemen.

De rol van beleidsmedewerker

De beleidsmedewerker is inhoudelijk specialist en adviseur op vlak van (een aspect van) de leefwereld van kinderen en jongeren en van het lokale beleid daarrond.

De ambtenaar die deze rol opneemt, voedt zijn leidinggevende/secretaris/college met kennis over kinderen, jongeren en jeugd(werk)beleid. Hij kent hun leefwereld en is het aanspreekpunt voor management, collega's en derden. Elke dag opnieuw toetst hij zijn kennis en bouwt hij ze verder uit. In kleinere gemeenten zal deze rol vaak samenvallen met deze van manager of netwerker, in grote steden zullen meerdere experts-beleidsmedewerkers nodig zijn.

De rol van netwerkmanager

De netwerkmanager bouwt bruggen tussen diensten en mensen op vlak van beleid voor kinderen en jongeren en streeft steeds naar een win-win voor alle betrokken partijen.

Beleed voor kinderen en jongeren is categoriaal beleid omdat deze leeftijdsgroep een categorie is in de bevolking. We kunnen niet voldoende herhalen dat zeer veel gemeentelijk beleid impact heeft op kinderen en jongeren. Dit wil zeggen dat elke dag netwerken moeten gebouwd en onderhouden worden binnen de

administratie. Veel diensten zijn betrokken bij het beleid voor kinderen en jongeren, en veel diensten kunnen (morgen of vandaag) een rol gaan spelen in beter beleid voor kinderen en jongeren.

Naast de diensten zijn er binnen het grondgebied zeer veel jongeren, groeperingen, adviesraden... die relevant zijn voor het lokaal beleid voor kinderen en jongeren. Dat netwerk kennen, onderhouden en uitbreiden is een permanente opdracht wanneer men het beleid voor kinderen en jongeren actueel wenst te houden. Die rol is weggelegd voor de netwerkmanager.

De rol van jeugdwerker

De jeugdwerker is degene die het gemeentelijk jeugdaanbod organiseert, aanstuurt en uitvoert.

Een lokaal bestuur moet steeds goed afwegen of het wel opportuun is om zelf vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren uit te werken. Aanvulling op de private markt kan, concurrentie is niet wenselijk. De jeugdwerker is degene die dit evenwicht bewaakt. We denken hier niet alleen aan vrijetijdsaanbod, maar ook aan straathoekwerk, (speel)pleinwerk, jeugdopbouwwerk en de coaching van animatoren.

Vanuit die rol is de jeugdwerker degene die met de voeten in de klei staat, die de expertise heeft om voeling te houden met de leefwereld van kinderen en jongeren en met hen in interactie gaat. De jeugdwerker coördineert het vergaren van kennis over de leefwereld van kinderen en jongeren en deelt deze met de andere rollen.

Lees hier meer over verderop bij de titel 'een goed, gefundeerd en uitgebalanceerd aanbod voor kinderen en jongeren'.

De rol van administratieve kracht

De administratieve kracht verzorgt de formele kant van het beleid.

Bij de uitvoering, opvolging en evaluatie van beleid komen heel wat formele zaken kijken: verslag nemen, rapporteren, inventariseren en evalueren vanuit de praktijk. Bovenstaande rollen kunnen daardoor niet losgekoppeld worden van deze rol.

Bouwstenen van goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren

Als regisseur van het lokale beleid voor kinderen en jongeren heeft het gemeentebestuur verschillende verantwoordelijkheden:

- Kinderen en jongeren betrekken bij het beleid;
- Voeling te houden met de leefwereld van kinderen en jongeren;
- Brede jeugdreflex verankeren in visie, strategie en werking;
- Ondersteuning van particuliere jeugdwerkinitiatieven;
- Een goed, gefundeerd en uitgebalanceerd aanbod voor kinderen en jongeren regisseren;
- En ervoor zorgen dat ambtenaren alle instrumenten en competenties hebben om het voorgaande waar te maken.

Hieronder gaan we dieper in op enkele hiervan.

Kinderen en jongeren betrekken bij het beleid

Kinderen en jongeren zijn de experts van hun leefwereld | Daarom is de participatie van deze doelgroep een belangrijke bouwsteen van goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren. Bataljong benadert participatie als een recht van kinderen en jongeren en een plicht van gemeentebesturen. We hebben daarbij aandacht zowel voor participatie die bottom-up ontstaat als voor participatie die top-down georganiseerd wordt. In de kern betekent beleidsparticipatie van kinderen en jongeren dat er een wisselwerking is tussen het gemeentebestuur en kinderen en jongeren, die resulteert in invloed op het beleid. Daarbij hebben kinderen en jongeren het recht om wel of niet te participeren, ontwikkelen ze hun competenties en zien we participatie als een investering in de lokale democratie en de toekomst van de gemeente.

Participatie als wisselwerking tussen burger en bestuur | Participatie is een fundamenteel recht van kinderen en jongeren. Gemeentebesturen hebben hier een belangrijke rol in te vervullen omdat ze een grote invloed hebben op de leefwereld van kinderen en jongeren. Als men participatie van kinderen en jongeren ernstig neemt, is een goede wisselwerking tussen kinderen en jongeren en het lokaal bestuur noodzakelijk. Enkel deze wisselwerking zal resulteren in beleidsinvloed van kinderen en jongeren.

Participatie als voorwaarde voor goed beleid | Zonder participatief overheidsbeleid is geen goed beleid voor kinderen en jongeren mogelijk. De kwaliteit van het lokaal beleid hangt in belangrijke mate af van de lokale bestuursfilosofie. In de ogen van Bataljong is dat een beleid dat activeert, uitnodigt tot betrokkenheid, proactief zoekt naar kansen en verbindingen en steunt op goede en permanente dialoog.

Specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren | Gemeentelijk aanbod bereikt vaak kinderen, jongeren en gezinnen in maatschappelijk kwetsbare situaties niet. Het is de taak van elk gemeentebestuur om hen de kans te geven om te participeren en met hen rekening te houden bij het uittekenen van het lokale beleid.

Visietekst Bataljong | Wil je hierover meer weten? Lees onze visietekst op <https://bataljong.be/sites/default/files/wysiwyg/Visieteksten/zokijktvinaarparticipatiedef2016.pdf>.

“Om het beleid beter af te stemmen op kinderen en jongeren, moet het gemeentebestuur ze ook actief betrekken bij de beslissingen die het in verschillende domeinen neemt. In elk domein (sport, verkeer, huisvesting...) zou het gemeentebestuur de reflex moeten hebben om rekening te houden met de impact van de beslissingen op kinderen en jongeren.”

Els De Pauw, lid algemene vergadering Bataljong en jeugdconsulent Lokeren

Ondersteuning van particuliere jeugdwerkinitiatieven

Vlaanderen kent een uniek jeugdwerklandschap | In weinig landen of regio's is het jeugdwerklandschap zo divers, dynamisch en vooral gedragen door vrijwilligers als in Vlaanderen. Deze uniciteit schatten we naar waarde en verdient blijvende ondersteuning. Binnen het bestaande landschap zou een goed beleid zelforganisaties⁴ moeten stimuleren. Zelforganisaties zijn immers een context waarbinnen jongeren vanuit hun perspectief kunnen experimenteren, ontmoeten, verkennen en beleven. Of om het anders te zeggen, goed beleid voor kinderen en jongeren omvat automatisch een goed doordacht jeugdwerkbeleid. Waarbij we jeugdwerk graag zeer breed gedefinieerd zien.

Ruillogica | Tussen een jeugdwerkinitiatief en een lokale overheid wordt uitgewisseld. Het jeugdwerk realiseert mee wat de lokale overheid wil nastreven in een samenleving. De lokale overheid ondersteunt het jeugdwerk voldoende, opdat het die taak kan waarmaken. Een jeugdwerkinitiatief mag verwachten dat een lokale overheid een kader schept waarin het kan overleven als wat het wil zijn.

Een kader voor ondersteuning | Hoe dat kader eruit ziet, is niet hetzelfde voor alle lokale jeugdwerkinitiatieven. Die verschillen worden lang niet altijd erkend in het huidig lokaal jeugdwerkbeleid. Idealiter wordt per vereniging bekeken 'wat is er nodig?' en 'hoeveel is nodig?'. Een particuliere speelpleinwerking kan compleet andere noden hebben dan een jeugdbeweging. We moeten terug naar de essentie opdat een jeugdwerkbeleid een zo groot mogelijke meerwaarde zou creëren.

Inspiratie over hoe je jeugdwerkinitiatieven ondersteunt, vind je in onze visietekst op <https://bataljong.be/sites/default/files/wysiwyg/Visieteksten/visietekstjeugdwerkondersteuningoktober2012.pdf>.

Een goed, gefundeerd en uitgebalanceerd aanbod voor kinderen en jongeren

Gemeentelijk jeugdaanbod | Quasi elke gemeente heeft een aanbod dat relevant is voor kinderen en jongeren. Bataljong gebruikt 'jeugdaanbod' als verzamelterm voor alles wat de gemeente zelf organiseert en onderneemt naar kinderen en jongeren. We zien jeugdaanbod niet als louter programmatie, maar breder, als alle actiegericht en/of proactief inspelen op reële noden en behoeften van kinderen en jongeren.

Ruimte creëren en permanente dialoog | Niet enkel activiteiten programmeren, maar ook ruimte creëren en faciliteren voor kinderen en jongeren, valt onder de term jeugdaanbod. Bataljong ziet lokaal jeugdaanbod als een doelgericht onderdeel van een integraal beleid voor kinderen en jongeren en als een hefboom voor directe en permanente dialoog met kinderen en jongeren waarbij het gemeentebestuur streeft naar een complementariteit met bestaande verenigingen, initiatieven of dynamieken om het lokaal jeugdaanbod uit te bouwen en/of aan te vullen.

Flankerend jeugdaanbod op basis van noden en behoeften | Een goed lokaal jeugdaanbod is volgens Bataljong een jeugdaanbod dat:

⁴ Onder 'zelforganisatie' verstaan we jongeren die samen iets ondernemen, zonder de steun van enige overheid bijvoorbeeld.

- Gestoeld is op een duidelijke visie, die bepaalde keuzes impliceren;
- Is onderling afgestemd, door een analyse, met alle gemeentediensten die een aanbod hebben naar jeugd;
- Is complementair aan het particulier (jeugd)aanbod in de gemeente;
- Noden, behoeften en blinde vlekken blootlegt en hierbij de keuzes afweegt;
- Is naast activiteiten programmeren, jeugdwerk ondersteunen ook faciliteren van ruimte en (speel)kansen bieden.

Visietekst Bataljong | Wil je hierover meer weten? Lees onze visietekst op <https://bataljong.be/sites/default/files/wysiwyg/Visieteksten/visietekstkwalitatieflokaaljeugd aanbod.pdf>

We verwijzen hier naar 'Plan & Play': het volledige Bataljong-aanbod over gemeentelijk jeugd aanbod. Je vindt er niet alleen de visietekst over een evenwichtig en divers vrijetijdsaanbod terug, je kan er ook aanbod terugvinden op de zoekmachine, inspiratie delen en groepskorting scoren.
<https://bataljong.be/boost-je-kennis/jeugd aanbod/lokaal-jeugd aanbod-vormgeven/plan-play>

